

Daar ook in ons land, de brieven van Wells, in „De Haagsche Post” afgedrukt, een poging waren om den heftigen afkeer tegen Lenin's regeering te verzachten, en ook in onze kringen met onverschilligheid, soms zelfs niet eens afkeurend over het bolsjewisme wordt gesproken, verheugt het mij een groot deel van den open brief van Mereschkowski, waarop een Russisch vriend mij opmerkzaam maakte, hier te kunnen weergeven, „Mr. Wells....

„Vader Abraham, ontferm u mijner en zend Lazarus, dat hij het uiterste zijns vingers in het water sloope en verkoele mijne tong, want ik lijde smarte in deze vlam”. Gij hebt mij evenals Abraham deze genade bewezen, maar gij liet op mijn tong, om deze te koelen, een druppel vloeibaar metaal vallen.

Thans zijn niet alleen wij Russen, maar alle bewoners van de aarde in twee kampen verdeeld: vóór en tegen de Bolsjewiki. Gij hebt u bij het eerste kamp aangesloten. En hoezeer gij ook betoogt, dat gij geen communist, geen marxist, geen bolsjewist zijt, zal men het toch niet gelooven, want tusschen de beide partijen bestaat geen middenweg: wie niet tegen de bolsjewisten is, is vóór hen. Wat gij in het land, dat wij Russen niet meer „Rusland” noemen, gezien hebt, interesseert ons zeer; nog meer interesseert het ons, wat gij van dit land wenscht. Uwe waarnemingen kunnen onzeker zijn, maar uw wil is beslist: gij wenscht voor Rusland het bolsjewisme.

Gij verklaart: „in Rusland is op het oogenblik geen andere regeering mogelijk dan die der raden.” Wat beteekent dit? Misschien dat elk volk zijn regeering waard is, zooals elk kind zijn moeder? Gij zaagt een kind in de armen van een gorilla en verklaart: het is zijn moeder waard. Voorzichtig Mr. Wells: misschien heeft de gorilla een menschenkind gestolen. Gij hebt het aangezicht van Rusland zestien dagen gezien, ik heb het echter vijftig jaren lang beschouwd. Rusland is Uvreemd, voor mij is het echter een moeder. Geloof mij, ik kan het gelaat van mijn moeder van dat van een gorilla zeer wel onderscheiden.

Ik ontving onlangs een brief uit Rusland van een mij bekende onderwijzeres aan een sovjet-school. Hier zijn eenige regels uit dezen brief:

„In Moskou vond het volgende geval plaats (werkelijk gebeurd!): Kinderen slachtten een tien- of elfjarigen jongen, verscheurden hem en aten het vleesch op; voor de rechtbank toonde de tienjarige hoofdschuldige geen berouw, maar zeide: „Het vleesch smaakte niet slecht, maar stonk alleen later”. Dit vertelde men in de commissie voor volksontwikkeling.”

De hongerige jongen, die zijn vriend opgegeten had, moest dit doen, evenzoo als Rusland thans een radenregeering hebben moet. Vindt gij niet, Mr. Wells, dat deze beide waarheden even onomstootelijk en even weinig verheugend zijn?

In ieder geval verzeker ik u — gij zult dit overigens eenmaal aan uw eigen lichaam gewaar worden — dat de verzoening met de bolsjewisten, welke gij predikt, „in den beginne niet slecht smaakt, maar later stinkt....”

Gij meent, een rechtvaardige is voldoende om miljoenen zondaars te rechtvaardigen. Zulk een rechtvaardige ziet gij in Maxim Gorki. Gorki redt schijnbaar de Russische cultuur van de bolsjewistische barbaarsheid.

Lenin is autocraat, Gorki is hoogepriester. Lenin heerscht over het lichaam, Gorki — over de ziel. Gorki is onze „weldoener”. Maar niet alleen ik, alle Russische schrijvers, kunstenaars en geleerden, zullen, als men hen slechts even de strop losmaakt, met mij uitroepen: Vervloekt zijn de weldaden van Gorki.

Neen, Mr. Wells, vergeef mij: Uw vriend Gorki is niet beter, maar erger als alle bolsjewisten, erger als Lenin en Trotski. Deze vernietigen de lichamen, hij echter vermoordt en schendt de zielen.

In Moskou heeft men een doodstraf uitgevonden: men zet een mensch in een zak met luizen. In zulk een zak heeft Gorki de ziel van Rusland gestopt....

Ik ben het met u eens: een geheel volk door blokkade te wurgen, een verpest huis met wachten te omringen en toe te zien, dat alle daarin uitsterven, is goddeloos en gemeen. Men moest den rooden duivel ineens doodden. Is het nu niet te laat? Maar ook nu mag men hem niet rechtvaardigen; men mag niet zeggen, dat als in het huis allen sterven, dit de schuld van de wachtposten en niet van de pest is.

In één opzicht hebt gij gelijk, en eere zij u en lof, omdat gij als eerste gezegd hebt: de toren van Siloam is niet daarom op Rusland gevallen, omdat het schuldiger is als de anderen.

„Indien gij U niet bekeert, zoo zult gij allen insgelijks vergaan!”

F. J. J. B.

## PERS-SCHOUW.

### Odd-Fellows.

Indertijd werd in onze Kerkelijke Pers veel over de Odd-Fellows geschreven. Meer dan één kerk kwam voor de practische vraag te staan of een lid eener Gereformeerde kerk tevens Odd-Fellow

kon zijn. „Timotheus” geeft thans eenige belangwekkende bijzonderheden aangaande deze broederschap:

Onder de verschillende buitenkerkelijke genootschappen, die in onze dagen steeds meer belangstelling wekken, doordat aan den eenen kant sterk tegen hen gewaarschuwd wordt en zij aan den anderen kant zich in verschillende plaatsen van ons land voortdurend uitbreiden, behoort ook dat van de Odd-Fellows. Dat is een plant van Amerikaanschen bodem. De kiem der Vereeniging ontstond in Engeland. Vandaar uit verbreidde zij zich door den ijver van een der grootste humanisten, Thomas Wilkey, naar Amerika en vandaar weder naar alle beschaaftde staten der heden-dagische maatschappij. De Vereeniging zelf draagt den naam van „Order of the Odd-Fellowship”.

Wat verstaat men onder den naam Odd-Fellow?

Eigenlijk is het woord niet te vertalen. Sommigen geven het weer door „zonderlinge lieden”. Odd beteekent oneven, onbepaald, gaar, onwaarschijnlijk. In verbanding met andere woorden krijgt het soms een geheel op zichzelf staande beteekenis. An odd lot = een rommeltje. An odd volume of Shakespeare's Works = een enkel deel van Shakespeare's werken. An odd man = een oude vrijer. Fellow wordt gewoonlijk weergegeven door kameraad, gelijke, lid van een of andere genootschap. Het verst komt men nog met de beteekenis van „onbepaalde broeders”, zooals verder blijken zal. Het beste is den naam onvertaald te laten.

De aanleiding tot de oprichting was: hulp te bieden aan menschen, die tengevolge van epidemieën, aardbevingen, oorlogen, hongersnood of watermoed noodlijdend geworden zijn. Dien nood te lenigen of te voorkomen is het doel der Vereeniging. De naam Odd-Fellow wijst dus niets anders zeggen dan de aanduiding van het lidmaatschap eener Vereeniging van personen, onverschillig van welk land godsdiensten of taal zij zijn, beoogende de verzachting of leniging van mensche-lijke ellende, de ontwikkeling van het verstand en de verheffing van het menschelijk karakter. De geboorte der Vereeniging ging uit van de arbeidersklasse. Later sloeten zich als beschermers menschen van invloed en kapitaal aan.

De leden worden vooral gewezen op hun plichten jegens hun medemenschen. De plichten, die er bestaan jegens den Staat en den Schepper, worden aan ieder persoonlijk overgelaten. In de bijeenkomsten wordt de bespreking van elk dezer beide onderwerpen verboden. De hoofdplichten der Odd-Fellows zijn:

1. de zieken te bezoeken.
2. de dooden te begraven.
3. de noodlijdenden te helpen.
4. de weduwen te assisteren.
5. de weezen op te voeden.

Hij, die aanspraak wil maken op den naam Odd-Fellow, moet drie eigenschappen in zich vereenigen, die al zijn daden en woorden beheerschen. Hij moet de vriendschap willen bevorderen, de liefde aankweken en de waarheid betrachten. De vriendschap wordt bewezen door onderling hulpbetoon, of zij direct of indirect. Ook door elkaander te beschaven en te ontwikkelen.

Er is overeenkomst met de vrijmetselarij. Toch is er ook verschil. De Odd-Fellow houdt zich slechts bezig met een geringer arbeidsveld. De Odd-Fellow kan dieper doordringen op zijn terrein dan de vrijmetselaar, want het is minder uitgebreid. De vrijmetselarij is meer religieus. De invoudige inrichting verschilt zeer veel. De financiële eischen, die de Odd-Fellows voor de toetreding stellen, zijn lager dan van de vrijmetselaren. Alle handelingen zijn openbaar. Wat geheim is, heeft alleen betrekking op teekenen of woorden, waaraan men elkaar kan herkennen of op zaken van persoonlijke aard.

De leden komen samen in loges, die bestuurd worden door vijf personen, de geboren officieren n.l. een voorzitter, ondervoorzitter, secretaris, penningmeester en permanent secretaris. Daarnaast staan benoemde officieren en een commissie van raadpleging. Wekelijks komen de loges saam. Boven de loges staan de districts-grootloges en de rijksgrootloges, die de aangelegenheden regelen in bepaalde districten of in een bepaald land. Zij worden weer bestuurd door de Souvereine-Grootloges, die zetelt in Amerika. Dat lichaam geeft de passeerwoorden voor ieder jaar, lost vragen op in het hoogste ressort, verkrijgt een deel van de contributie der leden, sanctionneert alle wetten en besluiten der loges, en ontvangt de rapporten van het afgelopen jaar, bevattende de namen der leden, der gegradueerden, officieren, overleden of geschorste leden. Dat lichaam bezit de opperste rechtsmacht over de geheele wereld, waar ook de vertakkingen der orde zich bevinden.”

Zonneklaar blijkt hieruit, hoe een christen onder de Odd-Fellows niet thuis hoort. Hij moet er over wat hem het liefst is, over Christus en Zijn dienst, zwijgen.

### Strenge menschen.

Van de zijde der Odd-Fellows begrijpt men niet, waarom een Gereformeerde zich niet bij hen kan voegen. Een der voormannen van deze orde, die schrijver dezes om een onderhoud had verzocht, gaf dit dan ook als zijn meening te kennen. We konden er toch niet op tegen hebben, dat zij zich het lot van armen en weezen aantrokken, zei hij. En toen ik er op wees, dat de christelijke kerk dit reeds deed vóór er nog Odd-Fellows bestonden, luidde het antwoord: Ja, maar waarom moet de

godsdienst daar nu bij te pas komen. Voor hem waren de Gereformeerden overdreven streng.

Inderland is het zóó gesteld, dat als men sommigen wil duidelijk maken, wat Gereformeerden zijn, men hun het eerst iets van onze strengheid moet laten gevoelen.

Niemand ondervindt dat misschien sterker dan Dr. Harrenstein, die onder de verstrooiden op Sumatra werkt. In zijn reisjournaal van een tocht door Zuid-Sumatra, dat hij in druk toevertrouwde aan het „Kerkblad van de Gereformeerde Kerken in Nederlandsch-Oost Indië”, komt deze mededeeling voor:

Ofschoon ik alleen nog de namen van drie gezinnen te Padang zelf had opgekregen, wilde ik toch een poging wagen om elders Gereformeerden op te sporen. Laat mij maar dadelijk zeggen, dat deze poging mislukt is, mijn zoeken bleef zonder resultaat. Nu moet men zich de moeilijkheid van zulk zoeken goed indenken. Men komt op een plaats en klampt een dergenen, die op de hoogte zijn kunnen, aan. Stelt zich voor als predikant der Gereformeerde Kerk. Dus, zoo krijgt men ten antwoord, Fort de Kock heeft weer een predikant. Met vreugde wordt dit niet gezegd, alleen maar constateert men het feit, dat de vacature daar door het Kerkbestuur weer is vervuld. Neen, zeg ik, ik ben Gereformeerde predikant te Medan. Groote verbazing. Ressorteert Fort de Kock dan tegenwoordig onder Medan?

Pardon, zoo antwoordt je, ik ben Gereformeerde predikant en onderstreept nu duidelijk het woord Gereformeerde. Nog groter verbazing. Wat is dat! Bent U dan niet Protestant? En dan kan je probeeren het onderscheid duidelijk te maken. Resultaat is in den regel, dat uit je kerkbetog maar één ding goed begrepen wordt, namelijk dit, dat Gereformeerde beteekent streng. En op de vraag: Weet U ook of hier nog Gereformeerden wonen, wat zij dan uitleggen, als vraag je: Weet U ook of hier nog strenge menschen wonen, krijg je dan al gauw ten antwoord: Neen, die ken ik hier niet. Op die manier wordt het zoeken heel lastig. Ik wil dan ook niet zeggen, dat er op genoemde plaatsen geen Gereformeerden wonen, alleen maar, ik vond ze niet. Adressen hebben zij niet opgegeven, belangstelling dus niet getoond, maar daarom kunnen zij er wel zijn. Alleen maar, om dat te weten te komen, is meer noodig dan een kort bezoek. Arbeid onder verstrooiden vraagt taai geduld, soms na jaren kom je tot de ontdekking, dat ze vlak bij je wonen.

### Naar Indië.

Door zulke onthullingen wordt men er hoe langer zoo meer van overtuigd, dat er, niettegenstaande onze krachtige zendingsactie, nog lang niet genoeg voor Indië gedaan wordt. Vooral het onderwijs moet over meer krachten kunnen beschikken. „De School met den Bijbel” deed een dringend beroep op hen, die de vereischte bevoegdheid bezitten, om zich af te vragen of hun roeping misschien niet in Indië ligt.

Indië biedt u...

Neen, nu moet ge niet ophouden met lezen, omdat het over Indië gaat.

Lees nu door en ten einde.

Indië biedt u prachtig werk in prachtige scholen voor prachtig salaris en geeft na 20 jaar prachtig pensioen.

1. Prachtig werk.

Kent u Indië? Doe nu niet als Heins, die op de vraag: „Wat denkt u van Goethe?” de armen tot een slamat over de borst kruiste en zei: „Lah Allah il lah lah!” Allah is groot.

Ik bedoel niet, of u Indië kent zooals u de schuilhoeken van uw portemonnaie kent. Maar of u als Nederlander, als Christen met belangstelling hebt gevolgd, wat God bezig is in Indië te doen?

Ik kan er één ding van zeggen, dat voor mijn besef den toestand typeert: „Het kind Indië komt in de puberteitsjaren”.

Dat wil zeggen: Nu, in dezen tijd wordt voor Indië beslist, wat het zal worden. Zal worden voor Nederland — acht dat niet gering — voor Gods koninkrijk — denk daar eens over na! en voor de geheele wereld.

En nu heeft het ons allen nodig. Mannen en vrouwen, Nederlandsche Christen-mannen en -vrouwen, die wat voor Indië willen doen.

Hebt gij u-zelf al eens ernstig onderzocht, of God u — u persoonlijk — niet roept tot deze taak? Kom toch. Doe het nu. Laat de gelegenheid u niet ongaan om te luisteren naar die roepstem.

Indië roept: Kom over en help ons. Uw collega's roepen: Kom over en help ons. Als Paulus nu eens zoo lang gewacht had voor hij aan de roepstem van den Macedonischen man gevolg had gegeven, wat was er dan van ons geworden? En van hem-zelf in Europa is de Aziatische Paulus pas tot volledig ontplooiing van zijn krachten gekomen.

Zouden er niet heel veel Europeanen zijn, die nu in Azië pas tot volledige ontplooiing van hun krachten kunnen komen?

Vraag er uw Indische collega's naar.

2. Prachtige scholen.

Ik wou, dat ik rijk was. Dan zou ik naar alle scholen een paar groote photo's zenden, zooals ik ze heb liggen van de Idenburgschool in Solo. Daar is uw school — ook uw prachtige school — niets bij. En van Klanten. En van Soerabaya. En van zoveel andere scholen. Gaat ze toch zien. Gaat er in werken. Kom tot ontplooiing van al uw krachten. Ik zal naar Indië schrijven, dat ze vandaar aan alle kweekscholen photo's van hun prachtige scholen zenden.